

KSK-notat nr.: 4/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Segadal kraftverk AS (SUS)/Segadal kraftverk		
Fylke/kommune:	Rogaland/Hjelmeland		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign:	
Saksbehandler:	Kristine Naas	Forl. Sign.:	
Dato:	17 JAN 2012		
Vår ref.:	200806367-28		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til Segadal kraftverk i Hjelmeland kommune, Rogaland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	14
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	19
NVEs vurdering	24
NVEs konklusjon	30

Sammendrag

Segadal kraft AS (SUS) søker om å få konsesjon til å utnytte fallet mellom Vassdalsvatnet og Jøsenfjorden i Hjelmeland kommune i Rogaland. Kraftverket vil få en maksimal installert effekt på 4 MW og en årlig produksjon på ca. 12,2 GWh.

Inntaket er planlagt etablert i utløpet av Vassdalsvatnet (kote 318), og herfra er det planlagt å bore en 70 meter lang sjakt. Videre føres vannet ut i en sprengt tunnel på ca. 600 m. Tunnelmassene deponeres på et ca. 4000 m² stort område nær tunnelpåhugg. Videre er vannveien planlagt i rør, i følge de forelagte planer hovedsakelig nedgravd. Det kan bli aktuelt med rør i dagen der nedgraving vil kreve for mye sprengning. Dette gjelder blant annet i nedre deler av tiltaksområdet, ned mot fjorden. Rørgata er planlagt å krysse elva i en ca. 30 m lang rørbru ca. 120 m nedstrøms tunnelpåhugg. Segadal er veiløst og det må bygges kai ved kraftstasjonen. Det bygges anleggsvei for transport av tunnelutstyr opp til tunnelpåhugg.

Høringspartene er delt i synet på om det bør gis konsesjon. Hjelmeland kommune og Rogaland fylkeskommune er positive til omsøkt prosjekt. Fylkesmannen i Rogaland (FM) og Stavanger Turistforening (STF) går i mot en konsesjon og mener inngrepet er for stort i forhold til kraftutbyttet. Ulempene er i følge disse høringsuttalelsene i hovedsak knyttet til landskapsvirkninger og

sumvirkninger/urørthet og tap av inngrepsfrie områder. Endre Gjil og Olav R Hauge har noen merknader som naboer til tiltaksområdet. Suldal Elverk uttaler at det er kapasitet på nettet, men at nye avtaler må inngås om linjeframføring. Direktoratet for mineralforvaltning og Kystverket vest har ingen merknader.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 12,2 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

NVE mener de negative konsekvensene i hovedsak er knyttet til vassdragets verdi som et markert landskapselement i Jøsenfjorden, samt fraføring av vann i et av få gjenværende større uberørte vassdrag ned mot fjorden i området. Elva deler seg i to ned mot fjorden. Her går begge løp i markerte fosser og stryk og elva er derfor med på å forme landskapet i Jøsenfjorden. En utbygging vil etter NVEs syn ødelegge landskapskvalitetene ved at alt vannet fraføres ett av løpene, mens i det andre vil det bare renne minstevannføring store deler av året. Slipp av minstevannføring vil ikke bidra til å opprettholde elva som landskapselement. I tillegg kommer det tekniske inngrepet ved blant annet anleggsvei og rørgate som vil gi varige, synlige merker svært eksponert mot fjorden i et stort landskapsrom.

Tiltaksområdet inngår i landskapsområdet Førre med Førrejuvet i kartleggingen 'vakre landskap i Rogaland' (Rogaland fylkeskommune). Dette landskapsområdet er beskrevet som et landskap med regional verdi. Av verdier som trekkes fram er blant annet kulturlandskapet mot den ville naturen og at det er få større tekniske inngrep i fjordbunnen. Vi viser i den sammenheng til OEDs retningslinjer for små kraftverk (juni 2007) hvor det går fram at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås. NVE mener fraføring av vann og de tekniske inngrepene varig vil endre opplevelsen av landskapet. Konsekvensene vil etter vårt syn ikke være mulig å avbøte. Vi mener derfor tiltaket er i strid med retningslinjene.

Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulempene. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være store for landskapsrommet i Jøsenfjorden og opplevelsesverdien her.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til kraftproduksjonen på ca. 12 GWh/år som kraftverket vil gi etter foreliggende planer, eller øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt og konsesjon til Segadal kraftverk kan ikke gis.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Segadal kraft AS (SUS), datert 23.11.2010:

"Segadal kraft AS (SUS) ønsker å utnytte vannfallet i Segadalsåna i Hjelmeland kommune i Rogaland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å bygge Segadal kraftstasjon med installert effekt inntil 4 MW*

II Etter energiloven om tillatelse til:

- *bygging og drift av Segadal kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Alle nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om snarlig behandling av søknaden."

Hoveddata for prosjektet fremgår av tabellen under:

Segadal kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	10
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	22,5
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	71,5
Middelvallføring	m ³ /s	0,715
Alminnelig lavvannføring ¹	l/s (¹)	24
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	62
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	23
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	318
Avløp	moh.	2
Lengde på berørt elvestrekning	m (²)	1500
Brutto fallhøyde	m	316
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,55
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,5
Slukeevne, min	m ³ /s	0,08
Sjakt lengde	m	70
Sjakt diameter	mm	1000
Tunnel lengde	m	600
Tunnel, tverrsnitt	m ²	12
Tilløpsrør, lengde	m	1100
Tilløpsrør, diameter	mm	800/900
Installert effekt, maks	MW	4
Brukstid	timer	3050
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	5,5
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	6,7
Produksjon, årlig middel	GWh	12,2
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	41,7
Utbyggingspris	kr/kWh	3,45

Segadal kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	4,5
Spennning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	4,5
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	3,2
Nominell spenning	kV	22
Linjetvernsnitt		FeAl25
1. Beregnet fra 21 år		
2. Lengde langs hovedelva. I tillegg berøres sideløpet, som er ca 850 meter		

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 13.05.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og Stavanger turistforening. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Hjelmeland kommune har i formannskapsmøtemøte den 18.02.2011 vedtatt følgende:

"Hjelmeland kommune er positiv til kraftprosjektet på Segadal, etter det alternativ som er omsøkt"

Fra saksutredningen refereres:

"

Samandrag

Rådmannen vil tilrå prosjektet med atterhald om at vassvegen må gå i tunnel heile vegen ned til kraftverket slik det er skildra i alternativ løysing.

[...]

Vurdering og konklusjon:

Dersom dette prosjektet får konsesjon av NVE vil kommunen få ei eiga byggesak om dispensasjon frå LNF føremålet i kommuneplanen. Men høyringsutala som ein gjev no vil legga føringar for denne.

Generelt har kommunen vore positiv til vasskraftutbygging i LNF-område. Vasskraft er ei fornybar energikjelde som i liten grad bidrar til luftforureining, sur nedbør eller klimagassar. Samtidig vil den bidra til redusert bruk av fossile energikjelder. Miljøkonsekvensane av kraftutbygginga er knytt til inngrep i naturen ved oppdemning, senking, endra vassføring og bygging av vegar og kraftleidningar.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har lagd eit kartverktøy på bestilling frå miljøverndepartementet (MD) som syner inngrepsfrie naturområder i Noreg (INON). INON har

tre kategoriar som tar utgangspunkt i avstanden frå tyngre tekniske inngrep. Sonene er 1-3 km, 3-5 km og meir enn 5 km. Ved bygging av prosjektert kraftverk vil ein miste 2,44 km² av sone 2. MD krev at ein viser omsyn til INON i arealpolitikken, men sonene har ingen vernestatus.

Rogaland fylkeskommune har eit prosjekt som heiter "Vakre landskap i Rogaland". Målet har vore å kartlegga natur- og kulturlandskap for å ivareta estetiske landskapskvalitetar. Segadal inngår i området Førre m/ Førrejuvet og er i kategorien "fjordlandskap med karakteristisk kulturlandskap i kontrast til steile fjell". Området er klassifisert til "høg landskapsverdi/fylkesinteresse".

Området er karrig og bekken er ikkje fiskeførande og ein kjem difor ikkje i konflikt med biologisk mangfald. For dette prosjektet blir det då å vurdere skadane i landskapet opp mot energiproduksjonen.

Vesentleg redusert vassføring, anleggsveg, røytrase og kraftstasjon vil setta varige merker i naturen. Dei mekaniske inngrepa i den karrige naturen vert sær synlege, og naturen vil ikkje klare å lege såra. Segadal er ein av dei få plassane i Josenfjorden der ein kan leggja til land med båt. Blant anna er det ei lita strand på vestsida av utløpet av elva, der kraftstasjonen er planlagt. Ut over dette er området lite nytta i friluftssamanheng grunna tilgjengelegheita. Men fjellområdet på sørsida av fjorden er mykje nytta, og prosjektet vil verta eit synleg element i utsikten. Sjølv kraftverket er på 100 m² og plasserast nede ved utløpet. Her byggast det også ei kai for å få anleggsmaskinar i land. Herifrå vil det gå ein anleggsveg opp til tunnelinngangen (kote 200). Vegen må gå S-svingar opp den bratte lia frå kraftverket. Vegen er 4 meter brei og vert ein snau kilometer lang. Det står i søknaden at vegen kan smalast noko inn etter bygging, men rådmannen er skeptisk til dette, då ein reknar inngrepet som irreversibelt. Det same gjeld for røytraseen som er 20 meter brei under driftsfasen. Her står det i søknaden at det kan plantast skog slik at trasebreidda berre vert 5 meter. Med den kjennskapen rådmannen har til området er dette impediment, og det vil ikkje vera rå å få planta skog til å vekse. Då røyrgata i stor grad skal leggjast ned i bakken vert det ein del overskotsmassar frå sprenging. Desse er planlagd lagt tilbake i grøft og over røytrase. Tunellen som er planlagt frå kote 200 og opp til Vassdalsvatnet vil gje om lag 10 000 m³ med overskotsmasse. Dette er tenkt deponert på eit 4000 m² stort område nær tunnelopning ved kote 200. Massane i dette deponiet og massane på røytraseen vil gje landskapet ein vesentleg endra utsjånad.

I søknaden er det omtalt ei alternativ løysing med at heile vassvegen leggjast i tunnel ned til kraftverket. Då har ein ikkje behov for verken for røytrase eller anleggsveg. Søkarar har valt å gå bort frå denne løysinga då den er vesentleg dyrare. Alternativ løysing har ein investeringskostnad på 3,9 kr/kWh mot 3,42 kr/kWh på planlagt løysing. I følge ENOVA reknar ein investeringar opp til 3-4 kr/kWh som lønnsame, slik marknaden ser ut i dag.

Ein må konkludera med at det prosjekterte tiltaket vil setta varige vesentlege merker i ein estetisk fin natur. Det kan og ha negative konsekvensar i høve til friluftsliv. Dette må settast opp mot eit godt teknisk prosjekt som vil produsera nok straum til om lag 500 husstandar.

Rådmannen vil tilrå utbygginga med atterhald om at vassvegen går i tunnel, då røyrgate og anleggsveg vil gje store framtidige skadar."

Fylkesmannen i Rogaland 17.02.2011

"Naturkvaliteter og verneverdier

Som del av søknaden er vedlagt en miljørapport utarbeidet av Multiconsult AS, Ski. Samlet konsekvensvurdering på de fleste tema er liten til middels negativ konsekvens av tiltaket.

Fylkesmannen er ikke overbevist om at kvaliteten på denne rapporten er fullgod, bl.a. på grunn av manglende presisjonsnivå og faglig inkonsekvens i opplysninger som gis.

Eksempler:

side 14: Datagrunnlag: "...rapporten bygger hovedsakelig på egen befarings, med blikk på tidligere kartlegginger av naturtyper og vilt i kommunen. Det anvendes også generell kunnskap om hvilke arter man normalt finner i denne typen habitater." *Kommentar:* Hvor mye generell kunnskap er tatt med i rapporten, og i hvor stor grad er denne generelle kunnskapen konkretisert til artsnivå?

side 15: tredje og fjerde avsnitt:

"I selve elva og i nærliggende områder som påvirkes av denne er det mye moser. Artene er trivielle som sotmoser, blanksåtemose, stripefoldmose, oljetrappemose, flikvårmose, elvetrappemose, bekketvebladmose og kysttvebladmose.i det trange partiet, kommer det i tillegg inn arter som... ..krusfjellmose.....skogfagermose... .. I det trangeste og mest skyggefulle partiet ved elva finnes det lavarter som lungenever, kystnever, skrubbenever, stiftfjelllav... .. . Langs elveløpet er det trelevende arter som kvistlav... .. Alle disse artene er lite kravfulle og trivielle.

Kommentar: Blanksåtemose er ikke en triviell art i Rogaland, tvert i mot. Det samme gjelder skogfagermose. Vurderingen av det trangeste og mest skyggefulle partiet langs elva synes faglig sett tvilsom: Artene som nevnes i første ledd (kystnever, skrubbenever, stiftfjelllav osv.) er vanligvis trelevende og kravfulle i forhold til luftfukt.

Side 18, jf. s 14 nederst: Det er ikke gjennomført naturtypekartlegging i Segadal. Hvorvidt da kunnskapsgrunnlaget kan karakteriseres som middels til godt, er vi usikre på.

Side 47, jf side 14 og 15: Det er ikke samsvar mellom artene som er listet bak og beskrivelsen side 14-15. Artene nedenfor burde vært omtalt nærmere i vurderingen: Blanksåtemose er sjelden i Rogaland. De fleste sleimoseartene er relativt sjeldne i fylket, og arten som ble funnet burde derfor vært artsbestemt. Både skogfagermose og almeteppe-mose er relativt sjeldne. Sanniskel er regionalt sjelden.

Vi vil ellers peke på at det finnes en hovedfagsoppgave fra Jøsenfjorden som burde vært sjekket ut. Det gjelder Skoftefjord, Ellen Johanne: "Floristiske undersøkelser ved Jøsenfjorden, Hjelmeland kommune, Rogaland", Uio 1973.

Andre merknader:

Det er registrert en lokalitet av type "naturbeitemark" ved gården. Det er knyttet usikkerhet til både den eksakte plasseringen av denne, og til dagens verdi (ref. miljørapporten), men den vil utansett ikke bli påvirket av utbyggingen. Utover dette er det er ikke påvist prioriterte naturtyper eller rødlistearter i influensområdet, men jf. kommentarene ovenfor.

Det er påvist alm i influensområdet (NT). I følge søknaden er denne "i hovedsak" påvist i områder som ikke berøres av utbyggingen. Dette må nødvendigvis tolkes slik at det også finnes alm i områder som faktisk berøres av utbyggingen.

Det blir et tap på 2,44 km² av INON område 2, som følge av utbyggingen.

Området "Førre m/Førrejuvet", som omfatter indre deler av Jøsenfjorden (fra Hauge) og nesten helt opp til Førrevassdammen, er klassifisert under "vakre landskap" i Rogaland fylkeskommunes registrering "Vakre landskap i Rogaland".

Vurdering:

Segadalsvassdraget representerer et intakt, urørt vassdrag i et område som er sterkt påvirket av tidligere kraftutbygginger. Vassdraget ligger som en kile mellom de regulerte vassdragene Ulla og Førre.

I øvre deler går elvestrengen stedvis i/gjennom ur og er derfor avhengig av en viss vannføring for å synes. En betydelig redusert vannføring vil trolig medføre at elva stedvis går permanent "under ura", noe som vil ha uheldige landskapsmessige og biologiske effekter. Dessuten utelukker heller ikke Fylkesmannen at det kan vise seg at det trengs langt mer omfattende inntaksarrangementer enn hva som er omsøkt, siden elva "lekker" gjennom ura i utløpsområdet.

Segadalsåna er et viktig landskapselement i Jøsenfjorden, og inngår i registreringen "Vakre landskap i Rogaland". Nedre deler av elvestrengene består av stryk og småfusser, og disse er godt synlige fra fjorden. Mange av de planlagte inngrepene vil påvirke landskapet negativt. Anleggsveien må bygges stedvis i vanskelig terreng, noe som vil medføre betydelige inngrep og varige uheldige visuelle effekter. Mer eller mindre tørrlagte stryk og fosser vil påvirke landskapet permanent. Også anlegg som rørgate, tipper, deponier, kaianlegg, kraftstasjon, kraftlinje m.m. vil i varierende grad gi permanente og negative landskapsmessige effekter.

Det planlegges sluppet en minstevannføring tilsvarende den estimerte 5% persentilen (20 og 60 l/s). Dette tilsvarer 2.8 & 8.4% av middelvannføringen. Samtidig vurderer søker selv denne minstevannføringen til ikke å ha noen landskapsmessig effekt: "En slipping av 5-persentil vil være lite synlig fra fjorden, og vil bidra lite til det landskapsmessige" (Kap. 4.2 i søknaden). Dette er Fylkesmannen enig i. Det trengs en betydelig større minstevannføring enn dette for at det skal ha noen effekt, noe som eventuelt vil redusere lønnsomheten i prosjektet, og trolig gjøre det mindre aktuelt.

Som pekt på i avsnittet ovenfor, er fylkesmannen i tvil om vurderingen av naturtyper og tilknyttet biologisk mangfold er tilstrekkelig utredet.

Oppsummering og konklusjon

Inngrepene i forbindelse med denne utbyggingen er betydelige:

- Tørrlegging av østre elveløp og sterkt redusert vannføring i vestre løp
- Bred rørtrasse (opptil 20 m), hvorav 5 m sone uten revegetering
- Rørgate stedvis i dagen
- Anleggsvei, i tildels vanskelig terreng (=betydelige inngrep)
- Deponi for overskuddsmasse
- Massetak for finmasser
- Ny 22 kV kraftlinje langs fjorden (3 km)
- Tap av INON-områder (2.4 km²)
- Kaianlegg

Så omfattende terrenginngrep forbindes vanligvis først og fremst med "store" kraftutbygginger. Her skal det kun produseres 12 GWh. Fylkesmannen kan ikke se at disse omfattende inngrepene står i noe rimelig forhold til kraftmengden som skal produseres (jfr. § 25 i Vannressursloven).

Fylkesmannen tilrår at det ikke gis konsesjon til utbyggingen slik den er omsøkt. Vi kan heller ikke se at det, med utgangspunkt i dagens planer, er mulig å kompensere tilstrekkelig for de negative effekter av inngrepene.”

Rogaland fylkeskommune v/fylkesutvalget behandlet søknaden den 15.02.2011 og fattet følgende vedtak:

”

1. *Rogaland fylkeskommune tilrår at det gis konsesjon til bygging av Segadal kraftverk etter det alternativ som er omsøkt i november 2010.*
2. *Dersom det gis konsesjon, forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget.*

”

Fra saksutredningen refereres:

”

3. *Fylkesrådmannens vurdering*

Fylkesrådmannen legger til grunn at det er et nasjonalt mål å utnytte energiresursene i små vassdrag dersom de miljømessige ulempene ikke er for store – og at prosjektene har en klar positiv virkning for lokalsamfunnet.

Tiltaksområdet ligger i et område som er preget av store kraftutbygginger (Ulla-Førre), men framstår isolert sett som et område med få tekniske inngrep. En utbygging som omsøkt vil føre til tap av inngrepsfri natur (2,4 km²) og store terrenginngrep i form av veibygging og sprenging/nedgraving av rørgate i de områdene som ligger nærmest fjorden. En annen negativ landskapsmessig effekt er sterkt redusert vannføring i Segadalsåna.

Når det gjelder kulturminner, er det ikke registrert automatisk freda kulturminner innenfor tiltaksområdet. Fylkesrådmannen anser også at potensialet for ikke-registrerte automatisk freda kulturminner er lavt pga. terrengets utforming. Det vurderes derfor ikke å være behov for nærmere arkeologiske registreringer i området (jfr. Kulturminneloven § 9).

Det finnes to SEFRAK-registrerte våningshus på Segadal, begge er A-objekter. I tillegg finnes det en eldre kraftverksbygning fra 1920-tallet og et kvernhus som er satt opp på eldre murer. Det er også flere kulturlandskapstrekk i området, bl.a. steingarder. Tiltaket kommer ikke i direkte konflikt med noen av bygningene, men flere av inngrepene, særlig anleggsvegen, vil påvirke kulturmiljøet negativt. Det understrekes at selv om det pr. i dag ikke kjennes legalfredete kulturminner i planområdet, må eventuelle funn ved gjennomføringen av tiltaket straks varsles Rogaland fylkeskommune, og alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert/nærmere dokumentert funnet, jfr. Kulturminnelovens § 8, 2. ledd.

Etter fylkesrådmannens vurdering er de negative effektene ved prosjektet slik det nå er omsøkt større enn de positive effektene. I denne vurderingen ligger også det faktum at Segadal er en fraflyttet gård. Fylkesrådmannen vil derfor frarå utbygging etter omsøkt alternativ. Det framgår av søknaden at det også er vurdert et alternativ med vannvei i fjell helt ned til kraftstasjon ved fjorden (jfr. saksforeleggets kap. 2.1). Dette alternativet er noe dyrere enn omsøkt alternativ (14%), men framstår som betydelig mindre konfliktfylt. Fylkesrådmannen anbefaler at det arbeides videre med dette alternativet.

Forslag til vedtak:

1. Rogaland fylkeskommune frarår at det gis konsesjon til bygging av Segadal kraftverk etter det alternativ som er omsøkt i november 2010.
2. Rogaland fylkeskommune anbefaler at det arbeides videre med et alternativ der vannveien i sin helhet legges i fjell.
3. Dersom det gis konsesjon, forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget. ”

Kystverket vest uttaler i brev datert 25.01.2011:

”

Det opplyses at det ikke vil bli tilført vann fra andre vassdrag.

Forutsatt at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for sjøvertsferdsel i form av betydelig endrede strøm- og/eller isleggingsforhold ved utløp til sjø har ikke Kystverket merknader til etablering av omsøkt kraftverk.

”

Direktoratet for mineralforvaltning uttaler i e-post 28.01.2011:

”

Direktoratet kan ikke se at ovennevnte tiltak vil komme i berøring med viktige forekomster av mineralske råstoffer. Vi har følgelig ingen merknader til saken.

”

Suldal Elverk uttaler i brev datert 31.01.2011:

”Ser av søknadspapira at det blir søkt om ein installert effekt på 4 MW, då utbyggerane tok kontakt med Suldal Elverk i mars månad 2008 blei det oppgitt ein effekt på 3,5 MW, sjå vedlagt mail. Vi har i ettertid fått utført ei kapasitetsberekning på vårt nett i dette området, denne er utført av Jøsok prosjekt AS. Denne viser at når Segadal kraftverk aukar installert effekt frå 3,5 MW til 4 MW så er kapasiteten i vårt nett med dette brukt opp. Vi har frå før Hjorteland kraftverk tilkopla vårt nett i dette området med ein installert effekt på ca. 2,2 MW. Skal det koplust til fleire kraftverk etter dette så må deler av vårt 22kV nett forsterkast.

Viser og til avsnitt om eigedomstilhøve, det stemmer ikkje at Suldal Elverk har noko avtale med grunneigarar for eksisterande 1000V linje inn til Sgdal, då denne skulle byggast så var det Hjelmeland kommune som orda fri linjegrunn for denne linja. Ei ny 22kV linje i eksisternade linjetrase krev ny avtale og løyve frå grunneigarar og må foreleggast for fylke og kommune.

Når kraftverket elles følgjer våre krav og vilkår for tilknytning har vi ikkje andre merknader. ”

Stavanger Turistforening uttaler i brev datert 05.01.2011:

”Vi viser til høringsbrev med søknad og miljøutredning vedrørende bygging av kraftverk i Segadal, Jøsenfjorden i Hjelmeland. Stavanger Turistforening – som med over 22.000 medlemmer er Rogalands største organisasjon innan natur og friluftsliv – vil med dette gå i mot den planlagte utbygginga. Dette av hensyn til nettopp natur og friluftsliv.

Rogaland fylke generelt, og Hjelmeland kommune spesielt, har gjennom tidene ofret mye natur for å skaffe fram viktig fornybar energi til storsamfunnet gjennom vannkraft. For Hjelmeland sin del kan vi her særlig nevne gigantutbyggingene Ulla Førre i regi av Statkraft, og

Årdal/Lysebotn i regi av Lyse. I tillegg er det, som det går fram av søknaden fra Segadal kraft, bygd en rekke små og minikraftverk i kommunen. Derfor reagerer vi når det her blir signalisert ei stor småkraftutbygging i sjeldent urørt naturområde i tilknytning til et fantastisk fjordområde, Jøsenfjorden.

Det aktuelle fjellområdet som inngår i nedbørfeltet er i hovedsak INON-areal, det vil si at det inngår i de siste rester av urørt natur i fylket: inngrepsfrie naturområder. I dalføret mot nord og vest ligger den utbygde Ullaelva. Mot øst møter vi de store kraftlinjene som går nord/sør til koplingsstasjonen i Førre. Men mot sør møter det utrolige og dramatiske landskapet en urørt fjord med et helt unikt landskapsrom. På sørsida av fjorden går Vormedalsheia landskapsvernområde heilt ned til sjøen. I øst og vest strekker naturlige nes seg ut i fjorden og lager nettopp et "rom". Dette landskapsrommet – som inngår i registreringa "Vakre landskap i Rogaland" – blir langt på vei rasert hvis de aktuelle planene blir realisert.

Når det gjelder INON-tap blir det opplyst følgende i konsesjonssøknaden s. 9:

"Anlegget vil imidlertid gi et tap på INON-areal sone 2 med 5,1 km². Den gamle 1 kV kraftlinjen er ikke registrert som teknisk inngrep i INON-sammenheng, og den nye 22 kV linjen beregnes heller ikke som teknisk inngrep i INON-beregningen."

Slik det ser ut på kartet, er det bebyggelsen på garden i Segadal som gjør at INON-tapet ikke blir større. Dette er et tankekors, da "inngrepene" her i hovedsak består av verneverdige bygninger i et flott kulturlandskap.

I følge utbyggingssøknaden skal det bygges kai, kraftverk, anleggsvei og rørgate som blir veldig godt synlig fra fjorden og fra verneområdet på sørsida. Både kai og anleggsvei vil være permanent. Det skal for framtida være ei flere meter bred "gate" fri for vegetasjon i tillegg til vei. Det heter om veianlegget i søknaden (s. 5):

"Veien må bygges i bratt terreng og det blir mange svinger for å komme opp". Vi kan skrive under på at det er et bratt terreng og at veinngrepet vil måtte bli svært synlig! Søknaden konkluderer med "middels negativ" med hensyn til landskap. Det er ei all for mild vurdering! Det heter også om kai og kraftstasjon at disse og vil bli "svært synlig" og "fremtredende". Det er helt korrekt!

Faktum er at dette er et ufattelig stort naturinngrep i det området som i dag, sammen med fjorden, framstår som ei storslått naturperle. Der det i dag er naturlig sandstrand og gammel kulturmark, skal det bygges kraftverk og lages stor kai. De to elveløpene – det ene ned mot det pittoreske nyrestaurerte kvernhuset – det andre nede ved stranda – forsvinner. 60 liter minstevannføring i løpet mot vest vil være på linje med ingen ting.

Så langt vi kan registrere medfører tiltaket heller ingen lokal gevinst i form av viktig tilleggsnæring til landbruket. Tvert om går det fram av søknaden at Segadal i dag ikke fungerer som en landbrukseiendom etter tjue år uten bosetting. Dermed synes vi det er lite å anføre på pluss-sida her. Et kvart årsverk er antydnet i årlig vedlikehold. Det er ingen garanti for at dette er arbeid som tilfaller bygda. Vi stiller noe tvilende til de antydene summene i årlig inntekt til kommunen, til det er prosjektet for marginalt rent økonomisk.

Selv om det pr i dag ikke er lagt inn styrt magasinregulering av nedbørsfeltet i søknaden, ligger det etter det vi kan se godt til rette for at ei slik regulering kan tvinge seg fram med tida. Det ser ut til å være ei dyr utbygging med marginal lønnsomhet, og for å sikre prosjektet økonomisk vil ei slik regulering kunne tvinge seg frem. Det vil bety ytterligere inngrep. Stavanger turistforening ser det viktige med fornybar energi generelt. Rogaland har også gjennom tidene bidratt tungt til landets kraftforsyning. Men vi vil at også nye generasjoner skal få oppleve urørt

natur, også i nærheten av der de store utbyggingene har funnet sted. Dermed blir det sentralt å ta vare på de få "lommene" med urørt natur som er igjen, slik som her kloss i Ulla Førre innerst i Jøsenfjorden. Ullaelva er tatt. Førreelva er tatt. Kviåna er tatt. Men i Segadal renner der enn så lenge vann i et helt naturlig vassdrag uten regulering av verken elv eller nedbørsområde. Det må fortsette!

Stavanger Turistforening har gjennom 100 år hatt et tett forhold til Jøsenfjorden, Ulladalen og Førre. Nærmeste turistløype i dag ligger inne på Kyrkjegardsheia sør for fjorden i Vormedalsheia landskapsvernområde. En av de tradisjonsrike hyttene, Blåfjell, ble i sin tid fraktet til fjells fra nettopp Førre. Ferden inn og ut til Førre er en tradisjonsrik turistreise fra gammelt av, og det er en tur som opplever ny interesse også fra nye brukergrupper. Voksende bestand av havørn i fjordområdet bidrar til interessen. Gruppeturer på fjorden, enkeltreiser med motorbåt eller kajakk er eksempler på nye brukergrupper. Og for reiselivet i Rogaland er indre del av Jøsenfjorden en attraksjon som bare vil bli større med årene, på vilkår av at dette kraftprosjektet ikke blir en realitet.

Segadalsåna består av to nedre løp: det østre kommer ned i Savika, mens det vestre kommer ned ved kvernhuset. Fossen ved kvernhuset er et av de mest kjente fotomotivene fra Jøsenfjorden. I vedlegg 5 i konsesjonssøknaden er ulike vannføringer illustrert med foto; fra 700 l/s til 300 l/s. Den laveste av disse er nokså beskjeden, mens den på 700 liter er et ganske mektig skue. I følge søknaden er det tenkt en minstevannføring på 60 liter i vestre løp sommerstid, og et helt tørt elveleie i øst. 60 liter vil være knapt synlig når en sammenligner med den beskjedne på 300. Dette illustrerer at selv forsøk på avbøtende tiltak i denne sammenhengen er nytteløse. Fossen blir en fislebekk og landskapet med det unike kvernhuset blir vesentlig fattigere.

Når det gjelder hensyn til friluftsliv konkluderer søknaden med at tiltaket har liten negativ konsekvens (s 14). Det søkeren ser på som positivt ved tiltaket, er at det vert bygd vei fra fjorden og opp til stasjonen. Vi er uenige i den konklusjonen: urørt natur har for framtiden bare større verdi for friluftslivet. Inngrepet i dette INON-området, kombinert med ødelagt strandområde, er ikke bare litt, men mye negativt for friluftslivet.

Segadalsåna er et stort vassdrag, trass småkraftstempelet. Vassdraget er et av de veldig få større vassdragene som renner fra fjell til fjord i Rogaland, og som finnes igjen urørt. Det står følgende i søknaden:

"Segadalsåna er et typisk vassdrag for regionen, men større enn de fleste andre elvene ned fra fjellet på nordsiden av Jøsefjorden, og i de nærliggende fjordarmene."

Når dette vassdraget faktisk ble spart ved den ellers altoppslukende Ulla Førre-utbyggingen på sytti- og åttitallet, må vi ha råd til å ta vare på det for ettertida! Vi vil også minne om arbeidet med EU sitt vanndirektiv som nylig ble startet opp her i Rogaland. I rapporten "Plan for fullklassifisering av vannforekomster i Rogaland" som er knyttet opp mot status i Rogaland, er utfordringer med den omfattende kraftproduksjonen nevnt særskilt. Her er mange uavklarte forhold!

De samfunnsmessige tapene ved ødelagt natur og millioner investerte kroner i denne saken må åpenbart være mye større enn den samfunnsgevinsten den begrensede kraftproduksjonen representerer.

Vi ber med dette om at det blir sagt nei til Segadalsutbyggingen! "

Endre Gjil og Olav R. Hauge uttaler i brev datert 18.02.2011:

"

1. *Gardane våre har rett til kvernhus (som står i nyleg restaurert tilstand), sag på Savika (ruin), og rett til vatn til desse. I følge bygdebok for Hjelmeland (Brandal: Gardar og folk bind 1, side 383) har våre gardar to tredelar av rettane knytte til desse aktivitetane. Desse tilhøva er ikkje omtala i søknaden, og eigar av 30/2 vart heller ikkje varsla før seinare ut i prosessen. Me ønskjer at kvalitetane ved kvernhuset skal takast vare på, inkludert vassforsyning.*
2. *Framføring av linje og kabel vil, slik det ser ut, gå over vår felles utmark og delar av separat innmark. Me er kritiske til dette, og tykkjer denne delen er for lite detaljert.*
3. *Den vestlege del av nedbørfeltet ligg på vår eigedom. Me er uroa over moglege negative følgjer for vatna og dette fantastiske naturområdet, sjølv om det i søknaden ikkje vert lagt opp til regulering pr i dag.*
4. *Me er kjende med at Segadal kraft har sendt brev til Hjelmeland formannskap 16.2 i samband med behandlinga der. I brevet hevdar søkjar at tiltaket ikkje vil setja varige og vesentlege merker i ein estetisk fin natur. Me vil peika på at det går fram av konsesjonssøknaden med miljøutgreiing at tiltaket nettopp vil setja slike varige spor, noko me er heilt samde i. Me tykkjer difor det er viktig at eit vedtak vert fatta på korrekte opplysningar."*

Vedlagt høringsuttalelsen til Endre Gjil og Olav R. Hauge var Segadal kraft sitt brev til kommunen:

"Grunneigarane i Segadal Kraft er blitt kjent med innstilling frå sakshandsamar i forbindelse med handsaminga av nemnte kraftverk. Det er svært gledelig å sjå at innstillinga til prosjektet er positiv. Likevel er det knytt føresetnader til vedtaket som vil gjere det utfordrande for grunneigarane å realisere prosjektet i eigen regi. Dette ønskjer vi å gjere formannskapet merksam på før vedtaket blir fatta.

Bakgrunn.

Segadal Kraft eit prosjekt som er eige og styrt av sameige i Segadal. Grunneigarane i Segadal ønskjer å utvikle prosjektet i eigen regi. Dette vil også gje størst verdiskaping for Segadal Kraft og Hjelmeland kommune. Det er også eit mål med prosjektet at småkraftverket vil kunne gjere det enklare å drive og veldikehalde bygningar og kulturlandskap på plassen. Såleis meiner vi at tiltaket vil ha dei beste føresetnader for å gjere området meir attraktivt enn det er i dag. Infrastrukturen som er planlagt i tilknytning til prosjektet; kai og skogsvegar vil heller gjere det enklare for folk å besøke Segadal. Oppgradert straumforsyning vil også vere positivt for staden, og vere med og leggje til rette for eventuell anna verdiskaping i framtida.

Til innstillinga

"Rådmannen vil tilrå prosjektet med atterhald om at vassvegen må gå i tunnel heile vegen ned til kraftverket slik det er skildra i alternativ løysing."

"Ein må konkludera med at det prosjekterte tiltaket vil setta varige vesentlege merker i ein estetisk fin natur. Det kan og ha negative konsekvensar i høve til friluftsliv. Dette må settast opp mot eit godt teknisk prosjekt som vil produsera nok straum til om lag 500 husstandar."

Vidare meiner rådmannen at:

"I søknaden er det omtalt ei alternativ løysing med at heile vassvegen leggst i tunnel ned til kraftverket. Då har ein ikkje behov for verken for røytrase eller anleggsveg. Søkarar har valt å gå bort frå denne løysinga då den er vesentleg dyrare. Alternativ løysing har ein

investeringskostnad på 3,9 kr/kWh mot 3,42kr/kWh på planlagt løysing. I følge ENOVA reknar ein investeringar opp til 3-4kr/kWh som lønnsame, slik marknaden ser ut i dag."

"Ein har ikkje rekna på kommunen sine inntekter ved dette prosjekt. Det vil i hovudsak dreie seg om avgifter og skatteinntekter."

Segadal Kraft sine kommentarar til dette:

Grunneigarane har planlagt den omsøkte løysinga for å både kunne ivareta landskap og miljø, og for at Segadal Kraft skal være eit økonomisk bærekraftig prosjekt som skal kunne utviklast i eigen regi.

I tillegg til at øvre del av vassvegen er planlagt i fjell, er nedste del av vassvegen planlagt nedgraven/nedsprenkt, og tildekka med stadeigen masse slik at røyrkata ikkje vil være synleg etter tilgroings- revegeteringsperioden (5- 10 år). Det er i Segadal, til liks med andre områder i kommunen, ei stor utfordring med gjengroing av lauvskog i tidlegare opne område.

Grunneigarane er difor ueinige med rådmannen i at; " Ein må konkludera med at det prosjekterte tiltaket vil setta varige vesentlege merker i ein estetisk fin natur." Grunneigarane meiner at etter nokre år vil skogsvegen vera omtrent usynleg på grunn av skog. På sjølve Savika, for eksempel, er her svært lite ope område att.

Det som er anleggsveg under utbyggingsfasen, vil bli nedgradert til skogsveg som vil være verdifull under driftsperioden til vedlikehald og tilsyn (til fots, med ATV eller eventuelt traktor). Denne skogsvegen vil også kunne nyttast til formål som skogsdrift og for ålmenta i forbindelse med friluftslivaktivitetar. Det er også viktig å leggja til at området, pr. i dag, er mest brukt folk som har tilknytning til staden og området. Det er som kjent svært bratt i Segadal, særleg frå Savika og opp, og for mange vil nok oppstigninga frå sjøen her opplevast som tung og ulendt, særleg nå når området er såpass tilgrodd. Med skogsveg derimot, vil området bli meir framkomeleg, og slik tilgjengeleg for fleire.

Det er teknisk mogleg å byggje heile prosjektet i fjell utan veg. Derimot vil dette gjere prosjektet relativt dyrare, ettersom ein må nytte helikoptertransport til å frakte maskiner og utstyr, samt at vassveg i fjell er totalt sett ca. 6 mill kr dyrare for denne strekninga. I tillegg vil det i driftsfasen gjere det meir utfordrande å drifte, vedlikehalde og føre tilsyn ettersom vegtilkomsten bli annleis enn som omsøkt. Det er riktig at investeringsgrense, med dagens rammevilkår, ligg på mellom 3-4 kr/kWh jmf. opplysningar frå Enova. Denne investeringsgrensa gjeld likevel for meir "kommersielle" kraftselskap med stor tilgang på eigenkapital. Grunneigarane på Segadal har ikkje tilgang på same type eigenkapital, noko ein er avhengig av for å kunne finansiere prosjekt frå 3,5 kr/kWh og oppover. Dersom ei utbygging blir for dyr for grunneigarane å utvikle i eigen regi må ein då, som eit alternativ, leige ut fallretten til kommersielle selskap i eksempelvis 40 år. Grunneigarane blir då "passive" utleigarar som ikkje lenger kan halde den lokale råderett over utviklinga som skal sikre ei lokal etablering med bruk av lokal-/regionale ressursar i ubyggings- og driftsperioden.

Viser her til pkt. 3.14 i søknaden. Det kan tilleggast at eigedomskatten for kommunen, føresett utbyggingskostnad på 41,7 mill. kr vil utgjere ca. 300 000 kr årleg. I tillegg vil det tilfelle skatt på fallrettsleige og utbytte til grunneigarar som er busette i kommunen.

Avsluttande kommentarar.

Grunneigarane er glade for at Hjelmeland kommune innstiller positivt til prosjektet, men er ueinig med sakshandsamar si innstilling til vedtak vedrørande Segadal kraftverk. På bakgrunn av dette håpar vi formannskapet i Hjelmeland kommune innstiller positivt også til omsøkt løysing."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 13.04.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Segadal kraftverk (SK) i Hjelmeland kommune. Tilsvar frå Segadal kraft SUS i forbindelse med høyringsfråsegner til konsesjonssøknaden.

Bakgrunn

Vi viser til oversending av fråsegner, e-post datert 2.3.11, der Dykk ber om Segadal kraft (SK) sine kommentarar til desse.

- *Hjelmeland kommune*
- *Rogaland fylkeskommune*
- *Fylkesmannen i Rogaland*
- *Kystverket – Vest*
- *Direktoratet for mineralforvaltning*
- *Suldal Elverk*
- *Stavanger Turistforening*
- *Endre Gjil*

SK sine kommentarar til dei enkelte fråsegnene:

Hjelmeland kommune:

(...)

Det er svært positivt at Hjelmeland kommune er positiv til kraftprosjektet etter omsøkt alternativ.

Rogaland Fylkeskommune :

(...)

1. *Det er svært positivt for kraftprosjektet at Rogaland fylkeskommune tilrår konsesjon etter omsøkt alternativ.*
2. *Dersom det blir gjeve konsesjon til tiltaket vil Segadal kraft rette seg etter krav i Kulturminneloven, og få utført tilfredstillande undersøkingar for dette.*

Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavdelinga :

(...)

Sjå eige vedlegg frå miljøgeolog Agnieszka Wyspianska i Multiconsult

Kystverket - Vest:

(...)

Tiltaket vil ikkje medføre overføring av andre vassdrag, som opplyst i søknaden. Vidare vil tiltaket ikkje medføre merkbare strøm- og/eller isleggingsforhold ved utløp til sjø.

Direktoratet for mineralforvaltning:

(...)

Ingen kommentar.

Suldal Elverk:

(...)

- 1. Det er positivt og høye at det er ledig kapasitet til 4 MW for Segadal kraft pr i dag.*
- 2. Det er nytt for oss at Suldal Elverk ikkje sit med rett til linjetrasse. Dersom det er Hjelmeland kommune vi skal forhalde oss til, vil ei oppgradering planleggjast i samarbeid med kommunen.*
- 3. Etter ein eventuell konsesjon må det komme på plass ein nettilknytingsavtale som regulerer desse forholda mellom Segadal Kraft og Suldal Elverk.*

Stavanger Turistforening:

(...)

- 1. Vi er einige med Stavanger Turistforening i at området er flott. Medlemmene i Stavanger Turistforening har ikkje løyper eller stiar i Segadal eller i nærliggjande område, og brukar heller ikkje Segadal eller område rundt til turlagsaktivitet. Det næraste vi har klart å finna, er som Stavanger Turistforening skriv, Kyrkjegardsheia. Vi finn det då underleg at Stavanger Turistforening skal ha så sterke meiningar om dette prosjektet, og det kan verke som om Stavanger Turistforening kanskje heller ikkje har god kunnskap om plassen. Inngrepet som her er planlagt, kan ikkje samanliknast med dei store kraftutbyggingane som allereie er gjort. Når Stavanger Turistforening så skriv at det skal byggjast kraftverk og kai der det i dag er sandstrand og gammal kulturmark, tyder også det på at dei ikkje er kjende i Segadal, og på at dei kanskje ikkje har sett seg godt nok inn i saka. Det er steinstrand, og ikkje sandstrand på Savika. Men her er noko sandbotn. Slik vi forstår det, må den kulturmarka Stavanger Turistforening her referer til, vera på Savika. Savika er nærast tilgrodd og det er svært lite ope område att. Sjå bilete i vedlegg til konsesjonssøknaden .*
- 2. Som Stavanger Turistforening sikkert forstår, er det svært dyrt, tungvint og tidkrevjande å drive vedlikehald i Segadal. Dette gjer at både bygningar og andre kulturminne som me gjerne skulle ha teke vare på, forfell og dett saman. Dette er svært trist, då nettopp kulturminne og bygningar har historie å fortelja. Det at det er grunneigarane aleine som står bak prosjektet, er med og sikrar at området blir teke vare på for framtida. Ei kraftutbygging vil også kunne vere med og leggje til rette for å utnytte andre ressursar i området. For ordens skuld; det er mindre enn tjue år sidan det har budd folk i Segadal.*
- 3. Det er ein god ting at Stavanger Turistforening sine medlemmer meiner at det er positivt med fornybar energi. Men når Stavanger Turistforening er positiv til fornybar energi, verkar det noko underleg at vi ikkje har klart å finna eit kraftprosjekt som Stavanger Turistforening har gitt positiv støtte til. Vi ser på miljø som ein viktig faktor i denne samanheng.*
- 4. Nevnte turistløype ligg over fjorden, til topps og innover heia. Ein må derifrå eit stykke ut av løypa, og fram mot brotet av fjellet for å sjå ned i fjorden. Her vil ein da også kunne sjå andre inngrep på Hauge og Vadla, som sandtak og bygningar.*
- 5. Vi er sterkt ueinige i Stavanger Turistforening si vurdering av kva gevinst ei utbygging vil ha for samfunnet. Ei realisering av kraftverk i Segadal vil medføre fornybar energi i ein størrelsesorden som tilsvarar omtrentleg 2/3 av det private straumforbruket til Hjelmeland kommune. Dette er også eit bidrag til miljøet, og slik også til samfunnet i form av rein*

energi. Og som tidlegare nevnt; grunneigarane, som sit med heile eigarskapet til prosjektet, vil også nytte delar av verdiane frå ei kraftutbygging til vedlikehald i Segadal. At staden i større grad kan tas vare på, meiner vi også må vera av samfunnsmessig, og særleg lokal verdi

Endre Gjil:

(...)

1. Trygve Brandal skriv i Gardar og Folk, side 383, om kverna og saga i Segadal, og at Nedre Hauge skulle ha rett til 2/3 i kverna og 2/3 i saga. Det er ikkje planar om fjerne eller øydeleggje kvernhuset, og ei utbygging vil ikkje på nokon måte skade kvernhuset. Kverna har ikkje vore i drift på generasjonar, og vi vil for ordens skuld nemne at kverna ikkje er komplett. Vi meiner det er urealisk at nokon kjem til å mala korn her igjen. Det er her snakk om rettar som ikkje har vore haldne i hevd. Vi meiner at det er urealistisk at nokon kjem til å male korn her igjen.

Når det gjeld restane etter murar på Savika, så vil kraftverk og kai slik det er planlagt ikkje koma i konflikt med desse.

Vi meiner at det at Nedre Hauge skulle ha rett til 2/3 sag og 2/3 kvern, ikkje er relevant for søknad om konsesjon for å bygge vasskraftverk nå. Derfor er dette heller ikkje med i konsesjonssøknaden.

Og vi vil igjen poengtera, at det er eit sterkt ønskje frå oss grunneigaranar i Segadal at kverna blir ståande og teken vare på, og at murane på Savika blir ståande.

2. Alle grunneigarane som får delar av kabel over sin eigedom, har blitt kontakta. Årsaka til at Olav Hauge blei kontakta seinare enn dei andre, var at Norsk Kraft fekk oversikt over grunneigarane på Haua frå Hjelmeland kommune, og her var ikkje Olav Hauge oppført. Dette seier vi oss leie for. Men vi vonar og trur at Olav Hauge har hatt tid til å setja seg inn i konsesjonssøknaden. Alle er blitt orientert, og alle er blitt oppmoda til å kontakte grunneigarane eller grunneigarane sine konsulentar dersom noko var uklart. På bakgrunn av dette hadde det vore fornuftig å ta nærare kontakt dersom forsyningstraseen verka uklar. Vi vonar nå at ei synfaring til våren/sommaren saman med NVE og tiltakshavar vil vera oppklarande.
3. Nedbørsfelta er ikkje ein del av prosjektet, og nedbørsfelta vil ikkje kome i kontakt med området som det her blir referert til.
4. Slik vi les uttalelsen frå Endre Gjil og Olav Hauge, meiner dei at vi i vårt brev til Hjelmeland Formannskap har kome med opplysningar som ikkje er korrekte. Vi vil derfor gjerne poengtera at det vi i brevet skriv, er at vi er ueinige i at omsøkt løysing for vassveg og veg, vil setje varige og vesentlege merker i fin natur. Vi grunngjev også kvifor vi er ueinige i dette, og skriv om vårt syn på denne saka. Vi kan ikkje sjå at det vi gjer i brevet, er å kome med urette opplysningar.

Avsluttande kommentarar

Hjelmeland kommune og Fylkeskommunen i Rogaland har tilrådd utbygging av Segadal kraftverk etter omsøkt løysing. Med vekt på god utforming av anlegget, og påfølgjande opprydding meiner vi føremonna med tiltaket overstig ulempene, og at bygginga av kraftverket etter omsøkt løysing vil være miljømessig akseptabelt.

Dagens regjering, samt Stortingsfleirtalet, er opptekne av å redusere skadelege klimautslepp. Som et viktig ledd i å erstatte forureinande kraftproduksjon med fornybar kraft har myndighetene lagt til rette på ulike måtar dette for bl.a. utbygging av småkraftverk. Når det gjeld samfunnsmessige verknader vil ei eventuell utbygging, som omsøkt, styrke og utvikle eksisterande infrastruktur/næringsgrunnlag i området og i Hjelmeland kommune. Det vil også skape meir verdiskaping til regionen gjennom bruk av lokale entreprenører.

På bakgrunn av dette tilrår vi NVE å gå inn for konsesjon på Segadal kraftverk – til liks med Hjelmeland kommune og Rogaland Fylkeskommune.”

Kommentarer fra Multiconsult var vedlagt kommentaren til høringsuttalelsene:

”Segadal Kraftverk

Svar på kommentarer fra Fylkesmannen i Rogaland

I forbindelse med konsesjonssøknad for Segadal kraftverk har Fylkesmannen i Rogaland, miljøvernavdelinga, kommet med kommentarer til miljørapporten. Kommentarene er gitt i brev til NVE datert 17.02.2011. Foreliggende brev er et svar på kommentarene.

Kommentarer med svar

(...)

Svar: ”Generell kunnskap” tar utgangspunkt i kunnskap om faktorer som påvirker økologien på stedet. Disse er geografi (hvor i landet er lokaliteten plassert, nord, sør, øst, vest, kyststrøk, fjell), klima (eksposisjon, sørvendt, nordvendt, oseanisk, kontinental, nedbørmengder, temperaturnormaler) og geologi (type bergarter, næringsrik, næringsfattig, kalk, type løsmasser). Videre blir flyfoto, kart og databaser undersøkt for informasjon om for eksempel topografi og arealbruk (blant annet beite). Basert på disse opplysninger danner man seg et bilde av hvilke naturtyper og rødlistede arter som det er sannsynlig å påvise. Plantearter som registreres i felt bestemmes til art. Moser og lav som ikke bestemmes i felt blir bestemt ved hjelp av lupe/mikroskop på laboratoriet. Artsbestemmelser følger relevante flora, blant annet Lid, Nationalnyckelen og Nyholm. Nomenklatur følger Artsdatabanken. Med unntak av fugler som registreres i felt (til art der det er mulig), avføring og spor/tråkk, er opplysninger om vilt i hovedsak basert på tilgjengelige rapporter, databaser og intervju med lokalkjente/grunneier.

(...)

*Svar: Vi regner med at Fylkesmannen kjenner miljørapportens konsekvensgradoppbygging, og til føringer gitt i NVE sine veiledere der det legges vekt på prioriterte naturtyper og arter på rødlisten. Konsulenten er enig med Fylkesmannen i at glanssåtemose (*Campylopus gracilis*) ikke er en triviell art, og at det derfor kunne vært påpekt at arten er regionalt viktig. Den inngår likevel ikke i den nasjonale eller regionale rødlisten. Glanssåtemose er en tydelig vestlig art og har sin hovedutbredelse langs Vestlandet. Registreringen i Segadal er nok i ytterkanten av artens utbredelsesområde. Arten er oseanisk og foretrekker fuktige miljøer med milde vintre og mye nedbør.*

Konsulenten er ikke enig i at skogfagermose og almeteppepose er sjeldne arter. I følge litteraturen, Artskart og egne erfaringer har skogfagermose deler av sin hovedutbredelse i kyststrøk på Vestlandet (inkludert Rogaland), og er påvist flere steder. Arten er relativt vanlig i blant annet noe fuktige og skyggefulle løvskoger. Skogfagermose ble i Segadal påvist i løvskogen i den bratte lia på nordvestsiden av øvre deler av Segadalsåna. Konsulenten anser ikke almeteppepose som sjelden, selv om den heller ikke er triviell.

Når det gjelder beskrivelser av det trangeste og mest skyggefulle partiet langs elva er det en setning som kunne vært formulert på en annen måte for ikke å bli misforstått. En bedre formulering ville vært: Av lav, spesielt i det trangeste og mest skyggefulle partiet, finnes lungenever, kystnever, skrubbenever, stiftfyllav, loddenvreng og grønnnever. Langs elveløpet ellers er det sparsomt med lav, men trivielle arter som papirlav, bristlav, gråfargelav, vanlig kvistlav, gullroselav og hengestry forekommer. Avsnittet om moser skal være forståelig. At en art er kravfull blir i hovedsak benyttet når arter er kravfulle til substratet. For å hindre misforståelser burde det ha vært spesifisert at de nevnte foretrekker fuktige miljøer.

(...)

Svar: Det ble i 2003 registrert en naturtype "naturbeitemark" i Segadal. Lokaliteten er registrert i Naturbase, men det er ikke henvisninger til egen rapport. Det ble utført undersøkelser i hht. til naturtyper og biologisk mangfold i forbindelse med prosjektet Segadal kraftverk. Feltarbeidet og vurderingen basert på denne ble utført av personell med høyere utdanning i botanisk økologi, og svært god erfaring i naturtypekartlegging. Vi anser vurderingen av kunnskapsgrunnlaget som riktig.

(...)

Svar: De viktigste artene er nevnte i teksten. I vedlegget er det gitt en oppramsing av de fleste artene som ble registrert under feltarbeidet. Vedlegget er et supplement til teksten. Det er et ønske fra NVE at det ikke blir for mye oppramsing av arter i teksten for den generelle beskrivelsen av vegetasjonen i området. Fokus skal være på prioriterte naturtyper og rødlistearter.

Sleivmoser er ikke nevnt i teksten fordi den ikke ble bestemt til art. Mosen ble påvist ved bestemmelse av mosearter i prosjektet på lab. Eksemplaret var såpass dårlig at det var vanskelig å artsbestemme.

Se avsnittet over for vurderinger vedrørende skogfagermose og almeteppe-mose. Sanikkel har i følge litteraturen hovedutbredelse langs kysten på Vestlandet. Ingen av de nevnte artene er på rødlisten.

(...)

Svar: Ved miljøvurderinger av småkraftverk og andre prosjekter av sammenlignbart omfang, gjennomføres en datainnsamling for feltarbeid. Dette innebærer søk i blant annet Artsdatabanken, Naturbase og miljøstatus. I tillegg blir en miljøkonsulent hos den aktuelle kommune og fylkesmannens miljøvern-avdeling kontaktet for forespørsler om relevant informasjon, noe som også var tilfelle i denne saken. I den forbindelse får man som regel tilbakemeldinger om aktuelle rapporter eller om det er andre instanser som bør kontaktes for konkrete henvendelser. Konsulenten fikk ikke opplyst noe om hovedfagsoppgaven det her vises til da forvaltningen ble kontaktet.

(...)

Svar: Presisering av påvisning av alm: Alm er påvist i området vest for vatnet og ved nedre del av vestre elveløp. Det er ikke påvist alm i områder som blir fysisk berørt av prosjektet.

Sluttord

Det må påpekes at undersøkelser ved miljøvurderinger av biologisk mangfold for småkraftverk følger NVE-veileder 3-2009, eventuelt 3-2007. Influensområdet til prosjektet blir undersøkt. Det

er fokus på rødlistede arter og prioriterte naturtyper, særlig naturtyper som berøres av prosjektet.

Kommentarene fra Fylkesmannen i Rogaland og svar på disse endrer ikke på verdivurderingen eller konsekvensvurderingen for biologisk mangfold som er gitt i miljørapporten for Segadal kraftverk.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Tiltakshaver er Segadal kraft AS (SUS). Selskapet vil bli stiftet og eid av grunneierne på Segadal.

Om søknaden

Segadal kraft AS (SUS) søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Segadal kraftverk med tilhørende anlegg. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven om å bygge og drifte Segadal kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Søker ønsker å utnytte et fall på 316 m mellom inntak på kote 318 og kraftstasjon på kote 2. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 4 MW og vil få en midlere årsproduksjon på 12,2 GWh.

Utbygging av Segadal kraftverk krever konsesjon etter vannressursloven § 8. Konsesjon kan bare gis hvis fordelene med tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet, jf. § 25.

Beskrivelse av området

Segadal ligger i Jøsenfjorden i Hjelmeland kommune i Rogaland. Segadal er veiløst og ligger ca 3 km fra veiforbindelsen på Hauge. Hauge ligger igjen ca. 20 km øst for ferjestedet Nesvik på nordsiden av Jøsenfjorden.

Det meste av tiltaksområdet ligger i landskapsregion 22 *Midtre bygder på Vestlandet*, underregion *Jøsenfjorden*. Fjorden smalner til fra Segadal og innover, med steile og snaue fjell med lite vegetasjon. Segadalen ligger på nordsiden av fjorden og har en sør-sørvestlig eksponering. Elva følger en kløft som er dannet på grunn av to sprekker, sannsynligvis forkastninger, og gir Segadal en form som elvenedskjæring. Elva deler seg i to midt på planlagt utbygd strekning. Begge løp er godt synlig fra fjorden.

Til tross for bratte fjellsider er det lite elver og fosser som har sitt utløp i Jøsenfjorden. I indre deler av fjorden er Segadalsåna det største vassdraget som drenerer til fjorden, og det fremstår som det viktigste landskapselementet knyttet til vann og vassdrag i denne delen av Jøsenfjorden. Nedre deler av elva, etter delingen i to elveløp, er godt synlig fra fjorden. Elva går i stryk og små fosser og stedvis over større sva. Elvebunnen består hovedsakelig av blokker, fjell og stor stein.

Geologien i området består i hovedsak av sure og næringsfattige grunnbergarter. Det går en forkastning langs østsiden av elva, som møter en forkastning fra vest ved sørøstre deler av Vassdalsvatnet. Største delen av nedslagsområdet til Segadalsåna ligger i områder som er kartfestet som bart berg med stedvis tynt dekke av løsmasser og med enkelte partier med avsetninger av tynn morene og dekke av skredmateriale av varierende tykkelse. Vest for vestre elveløp, ned mot sjøen, er det innslag av tynt dekke av hav-, fjord- og strandavsetning. Området har vært utsatt for ras, og det er mye ur langs elva, særlig i øvre deler.

Det berørte området ligger i klart oseanisk seksjon (O2), men med enkelte elementer fra sterkt oseanisk seksjon (O3), og strekker seg fra sørboreal sone opp til mellomboreal sone. Terrenget heller i sør-sørvestlig retning. Årsmiddelnedbør ved Sand (2 moh) er 2180 mm og ved Fjellberg (382 moh) er nedbørsnormalen 2700 mm.

Kraftverket vil utnytte fallet i Segadalsåna (035.42Z) mellom Vassdalsvatnet og Jøsenfjorden. Elva hører til hovedvassdraget Ulla og Førreelva/Jøsenfjorden og Erfjorden, og drenerer fjellområdet mellom Skuteheia (opp mot 936 moh) i øst, Flæheia (724 moh) i nord og Skjølsknuten (840 moh) og Godversknubben (691 moh) i nordvest. Nedbørfeltet til havet er 10,5 km². Segadalsåna ligger i sin helhet under tregrensa, og drenerer et område med skog, hei og mye bart fjell. Omtrent midtveis, ved kote 180, deler elva seg i to. Hoveddelen av vannet går i østre elveløp, men også vestre løp er godt synlig fra fjorden.

Segadalsåna er et typisk vassdrag for regionen, men større enn de fleste andre elvene ned fra fjellet på nordsiden av Jøsenfjorden, og i de nærliggende fjordarmene.

Nedre deler av Segadalsåna består av kulturlandskap med gamle enger og beitemark, som delvis blir holdt i hevd av beitende villsau.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Segadal har ikke veiforbindelse. Det var tidligere gårdsdrift her, og de siste fastboende på gården flyttet for mindre enn 20 år siden, i følge søker. Vest for elveløpet står det gamle gårdshus som nå blir brukt som hytter/fritidsbolig. Fra kai ved nordre del av Segadalsneset og til gårdshusene går det en traktorvei. Det er også beitemark og gammel jordbruksmark i dette området og ned mot Segadalsneset. Det ligger rester etter et gammelt kraftverk på 7 kW i vestre bekkeløp, rett ovenfor gården. Ved utløpet av det vestre elveløpet ligger et gammelt kvernhus. Deler av kvernhuset er oppgradert.

Fra Segadal mot Hauge går det en eldre 1000 V kraftlinje og en telefonlinje. Det er gitt konsesjonsfritak til to mikrokraftverk over 5 km unna Segadal. Det er ikke planlagt anlegg i nærheten av tiltaksområdet.

Nabovassdragene til Segadal er overført til Ulla-Førre-utbyggingen som er et av Norges største vannkraftanlegg. I tillegg er det flere små kraftverk i kommunen, men de nærmeste ligger over 5 km unna Segadal.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt i utløpet av Vassdalsvatnet på kote 318. Det er ikke søkt om regulering. Det er mye ur der inntaket er planlagt og for å hindre lekkasje må det tettes ved å injisere i bunn. Det er foreslått å bygge en terskel. I følge søknaden er dette for å opprettholde normalvannstand.

Inntak med varegrind og stengeanordning bygges inn mot fjellet med direkte overgang til boret sjakt. Inntakskonstruksjonen blir ca 2x3 m og får en høyde på ca 3 m. Det må graves og støpes en kanal fra vannet og inn mot inntaket. Flommer vil bli avledet i naturlig utløp.

Vannvei

Vannvei er planlagt som boret tunnel i øvre deler og som rør siste del. Fra inntaket bores først en sjakt 70 m ned i tunnel. En tunnel på ca 600 m er planlagt sprengt. Fra tunnelpåhugget føres røret nedover

mot Segadalsåna, krysser denne og fortsetter ned over fjellrygger på vestsiden av elva, ned til fjorden. Total rørlengde blir 1000 m, hvorav 130 m er i tunnelen.

Røret planlegges nedgravd der det er hensiktsmessig. Rørgata er planlagt å krysse elva i ei rørbru ca 120 m nedstrøms tunnelpåhugg. Rørbrua vil bli ca. 30 m.

Det er planlagt en rørtrase med 20 m bredde i anleggsfasen, i driftsfasen vil denne innskrenkes til 5 m. Der det er sprengt rørtrasé vil denne være 2 m bred i driftsfasen.

Det er i søknaden presentert et alternativ hvor det bores tunnel hele veien, noe som vil gi et gunstigere prosjekt landskapsmessig da rørgate og vei ikke lenger blir aktuelt. Dette anses imidlertid av søker som for dyrt med dagens boreteknologi og er muntlig bekreftet som et uaktuelt alternativ å utrede nærmere.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt plassert ved kote 2, vest for hovedutløpet. Denne vil bli på ca 100 m². Kraftstasjonen får et utvendig kledning av trepanel.

Elektriske anlegg

Det er planlagt å installere en vertikalakslet, flerstrålers Peltonturbin med slukeevne på 1,5 m³/s og total ytelse på 4,0 MW.

Generator og trafo får en effekt på 4,5 MVA og en spenning på 0,69 kV. Transformatoren vil ha en ytelse på 4,5 MVA og en omsetning på 0,69/22 kV.

Tilknytningspunktet for 22 kV linje er ved Hauge. Herfra til hovednettet er det kapasitet til maks 4 MW. I følge Suldal Elverk vil kapasiteten på nettet dermed bli brukt opp ved en realisering av forelagte planer. Det må bygges ny 22 kV luftlinje, og denne vil bli ca. 3,3 km lang. Denne erstatter gammel 1000 V linje. Noen hundre meter fra tilknytningspunktet er det planlagt å legge jordkabel. Det er vist to alternative traseer for denne jordkabelen i søknaden.

Veier

Segadal er veiløst og det må bygges kai ved kraftstasjonen slik at maskiner og utstyr lett kan komme i land. Kraftstasjonen blir plassert like ved kaia, og det blir ingen veibygging her.

Det bygges anleggsvei fra kraftstasjonen og opp til tunnelpåhugg på ca. kote 200. Veien må bygges i bratt terreng og det blir mange svinger for å komme opp nedre strekning. Veien planlegges å bli en permanent atkomst opp til tunnelpåhugg, men ved nedrigging vil bredden bli redusert i forhold til det som er nødvendig for transport av maskiner og utstyr til tunnelsprengningen. Bredden på veien før innsmalning planlegges å være 4 m, lengden vil være ca. 800 m.

Massetak og deponi

Masser fra rørgate vil bli tilbakefylt i grøft, over rør og i forsenkninger langs grøftetrasé. Overskuddsmasse i kraftstasjonsområdet og nedre deler av rørgate vil bli benyttet til tilbakefylling rundt bygg og til kaibygging.

I følge søknaden må det klargjøres et område på ca. 4000 m² nær tunnelpåhugget til deponi. Området består av bjørk og annen lauvskog på en grunn av urmasser. Totale masser fra tunnel er 10 000 m³ forutsatt at tunneltverrsnitt blir ca. 12 m². Gjennomsnittlig høyde på tippen blir 2,5 m. Masser fra boring av sjakt vil bli brukt som topplag på veier og plasser.

Det er et område på ca. 500 m² ovenfor tunnelpåhugg som har en del finmasser som kan være egnet for omfylling av rør. Omfang og egnethet vil i følge søker bli nærmere vurdert med tanke på å benytte massene til omfylling av rør og masser til vei.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 10 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,715 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 2,7 % og nedbørfeltet har en breandel på 0 %. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 62 og 23 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 24 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,5 m³/s og minste slukeevne 0,08 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 60 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren i det vestre løpet. Østre løp vil bli tørrlagt unntatt i perioder med større overløp. Ifølge søker vil dette medføre at 70,8 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Segadal kraftverk til ca. 12,2 GWh fordelt på 5,5 GWh vinterproduksjon og 6,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 41,7 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,45 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Søker har lagt ved en tabell som viser arealbeslag i dekar.

Komponent	Permanent	Midlertidig (som tillegg)
Rørtrasé	8,0	6,0
Rigg, tipp og massetak	3,5	3,0
Neddemt område	-	-
Dammer og inntak	0,5	
Overføring	-	-
Kraftstasjon/kai	1,0	1,5
Anleggsveier	3	1
Kraftlinje*	16,0	0
Totalt	17,0	11,5

*området er allerede påvirket av 1 kV linje.

Grunneierne som søker om konsesjon eier i følge søknaden all grunn og fallrettigheter. Det oppgis i søknaden at Suldal Elverk har avtale med grunneierne langs eksisterende trasé for 1000 V kraftlinje. Suldal Elverk uttaler i høringsrunden at de ikke har en slik avtale og at en ny 22 kV linje vil kreve avtaler med aktuelle grunneiere, og at disse forelegges fylke og kommune.

Forholdet til offentlige planer

Området er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel. Det må derfor tas kontakt med kommunen for å avklare arealbruken i forhold til kommuneplanens arealdel ved en eventuell konsesjon.

Tiltaket har ikke vært behandlet i Samlet Plan (SP).

Segadalsåna er ikke i verna vassdrag og grenser ikke mot verna vassdrag. Nærmeste verneområder er Vermo på sørsiden av Jøsenfjorden (verneplan II) og Hålandsåna og Nordalsåna (Verneplan IV) i nordvest.

Det omsøkte prosjektet vil føre til en reduksjon av INON sone 2 med 2,44 km².

Tiltaket berører ikke nasjonalt laksevassdrag.

Vormedalsheia landskapsvernområde ligger på andre siden av fjorden for tiltaksområdet.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 13.05.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og Stavanger Turistforening. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Hjelmeland kommune er positive til prosjektet, etter det alternativet som er omsøkt.

Fylkesmannen i Rogaland tilrår at det ikke gis konsesjon til omsøkt utbygging. Det er i hovedsak de landskapsmessige konsekvensene som vektlegges, og til dels manglende kunnskapsgrunnlag. De mener det tekniske inngrepet i seg selv, og fraføring av vann, vil ha negative konsekvenser for landskapet. De mener det ikke er mulig å kompensere tilstrekkelig for de negative effektene av inngrepet.

Rogaland fylkeskommune v/fylkesutvalget tilrår at det gis konsesjon etter omsøkt alternativ, under forutsetning av at kulturminneinteressene ivaretas.

Kystverket vest har ingen merknader, forutsatt at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for sjøvertsferdsel i form av betydelig endrede strøm- og/eller isleggingsforhold.

Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader.

Suldal Elverk er områdekonsesjonær og uttaler at det er kapasitet på nettet. Videre bemerkes det at Suldal Elverk ikke har noen avtale med grunneierne for eksisterende 1000V linje inn til Segadal. En ny 22 kV linje trenger derfor ny avtale og tillatelse fra grunneierne og må forelegges fylke og kommune.

Stavanger Turistforening går i mot planlagt utbygging. De peker blant annet på at utbyggingen ligger i et område som inngår i registreringen "Vakre landskap i Rogaland" og at området langt på vei blir rasert ved en utbygging. De er også skeptiske til bortfall av inngrepsfrie områder i en kommune og et fylke som er preget av inngrep.

Endre Gjil og Olav R. Hauge har noen merknader i forhold til eiendomsforhold/rettigheter, mulige negative effekter for andre vann i nedbørfeltet i fremtiden ved at det kan bli utvidelser av dette

anlegget med nye reguleringer. Videre mener de at kommunestyret har fått uriktige opplysninger fra søker om tiltakets mulige virkninger på landskapet.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 12,2 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra til å oppfylle Norges forpliktelse i fornybardirektivet
- Prosjektet vil bidra til å skape verdier for søker og lokalsamfunnet.
- Tiltaket vil gi økte skatteinntekter til kommune og stat.

Ulemper

- En utbygging vil føre til at landskapet endres ved at ett av Segadalsånas løp tørrelegges og at det andre får sterkt redusert vannføring. Begge elveløpene er godt synlig fra Jøsenfjorden og prosjektet vil virke svært negativt inn på landskapsbildet som elvene bidrar til.
- En utbygging etter hovedalternativet vil føre til store tekniske inngrep som får varig synlig karakter i et område som i dag ikke fremstår som preget av tyngre tekniske inngrep.
- Området er sterkt preget av store vannkraftutbygginger, og Segadalsåna er et av de få gjenværende større, synlige vassdragene i Jøsenfjorden.

NVEs vurdering

Nedenfor er det gitt en vurdering av virkninger for de enkelte fagtema som anses å bli særlig berørt av tiltaket.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med en slukeevne tilsvarende ca. 200 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 60 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren, vil dette gi en restvannføring på ca. 200 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 27 dager i et middels vått år. I 50 dager vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Det vil altså være 338 dager hvor det vil gå minstevannføring eller mindre i elva. De fleste overløpsdagene vil komme om høsten. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 20 l/s ved kraftstasjonen.

Endre Gjil og Olav R. Hauge er urolige for negative følger for øvrige vann i nedbørfeltet, selv om det ikke er lagt opp til regulering i søknaden. Stavanger turistforening mener også at forholdene vil ligge godt til rette for at regulering kan tvinge seg fram med tida. Vi forholder oss til at det ikke er søkt om regulering og heller ikke lagt frem planer om etablering av andre magasin.. Ved en ev. konsesjon vil det derfor ikke bli anledning til å regulere vannet uten en ny behandling hos NVE.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk. Fraføring av vann vil i dette tilfellet ha store landskapsmessige konsekvenser ved at ett løp tørrelegges, mens i det andre vil det stort sett bare gå en minstevannføring som ikke vil være synlig i særlig grad. Dette blir drøftet nærmere i delkapitlet *landskap, kulturmiljø og friluftsliv*.

Landskap, kulturmiljø, friluftsliv og inngrepsfrie naturområder (INON)

Segadal inngår i Rogaland fylkeskommunes registreringer av "vakre landskap i Rogaland" under registreringen Førre med Førrejuvet, et landskapsområde med regional verdi. Det er kun landskap med høy prioritet som er tatt med i registreringen. Kvalitetene som er beskrevet er blant annet kulturlandskap i kontrast mot vill natur og fraværet av tekniske inngrep langs fjordbunnen.

Fra utløpet av Vassdalsvatn går Segadalsåna i ur bratt nedover den første biten. Videre går den i markerte fosser og stryk. Ved kote 180 deler elva seg i to løp ned mot utløpet i Jøsenfjorden. Det er denne delen som er mest eksponert mot fjorden og begge løp kan ses som to markerte fosser herfra.

Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 60 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren i det vestre løpet. Det er ikke planlagt minstevannføring i østre løp.

På den fraflyttede gården på Segadal er det registrert to våningshus som A-objekter i SEFRAK-registeret. Det er også et gammelt kvernhus ved fjorden, vest for vestre løp.

I følge søker er ikke området brukt mye til utøvelse av friluftsliv, annet enn av grunneierne selv. Den største konsekvensen i forhold til brukerinteresser vil i følge søker være synlighet for folk som ferdes på fjorden og til en viss grad i Vormedalshei på andre siden av fjorden.

Fylkesmannen og Stavanger Turistforening uttaler at de tekniske inngrepene og redusert vannføring vil ha store negative effekter på landskapet. De mener elva som landskapselement vil bli redusert som følge av redusert vannføring. I øvre deler går elva delvis i ur, og Fylkesmannen mener det bør gå en vannføring av en viss størrelse i elva for at den fortsatt skal være synlig. Videre peker Fylkesmannen på de til dels store terrenginngrepene som følge av selve anlegget, med tanke på rørgate, deponier, kaianlegg, kraftstasjon, kraftlinje, m.m. De mener det kan vise seg å bli behov for et mer omfattende terrenginngrep enn omsøkt på grunn av mye ur i utløpet. Stavanger Turistforening mener at landskapsrommet langt på vei vil bli rasert dersom planene blir realisert. De uttaler at omsøkt tiltak vil føre til et stort naturinngrep i det området som i dag, sammen med fjorden, framstår som ei storslått naturperle. Turistforeningen mener videre at tørrlegging av ett løp og en for lav minstevannføring i det andre fører til at landskapet med det unike kvernhuset blir vesentlig fattigere.

Det er i følge Rogaland fylkeskommune ikke registrert automatisk freda kulturminner innenfor tiltaksområdet. Fylkeskommunen anser potensialet for lavt. De viser også til de to SEFRAK-registrerte våningshusene, som begge er A-objekter, samt generelle kulturlandskapstrekk, som steingarder. Fylkesrådmannen uttaler at selv om tiltaket ikke direkte kommer i konflikt med noen av bygningene, vil flere av inngrepene, særlig anleggsveien, påvirke kulturmiljøet negativt. Fylkesrådet mener allikevel det bør gis konsesjon under forutsetning av at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i kulturminneloven.

Stavanger turistforening uttaler at området er et attraktivt sted å legge i land med båt og at ferden inn i fjorden er en tradisjonsrik turistreise fra gammelt av, og det er en tur som opplever ny interesse også fra nye brukergrupper. Voksende bestand av havørn i fjordområdet bidrar til interessen. Gruppeturer på fjorden, enkeltreiser med motorbåt eller kajakk er eksempler på nye brukergrupper.

Inntaksområdet er preget av mye ur og bratte fjell i et område som er uberørt av tekniske inngrep. Det er etter NVEs syn svært krevende å etablere en dam i området. Inntaksområdet og øvre deler av vannveien er ikke spesielt eksponert. Tippen som må etableres vil kreve rydding av et stort område. Fra tunnelpåhugg og ned til fjorden vil vannveien gå som rør, delvis nedgravd. Den siste biten, som er mest eksponert mot fjorden, vil røret gå i dagen. Her går elva bratt ned over svaberg mot fjorden. Det må sprenges mye for å etablere vei og rørgate på denne delen av strekningen. Det tekniske inngrepet,

sammen med kraftig reduksjon av vannføring i et løp og tørrlegging av det andre, vil gi varige konsekvenser for landskapet. NVE er ikke enig med søker i at konsekvenser av vei og rør vil begrense seg til anleggsfasen. NVE mener omsøkt tiltak vil endre landskapsrommets karakter.

NVE mener at landskap, kulturmiljø og friluftsliv i denne sammenheng er knyttet tett sammen. Brukerinteressene i fjorden er knyttet til opplevelsen av landskapet med fossene i et kulturlandskap. NVE er til dels enig med Stavanger turistforening og mener frilufsinteressene i dette tilfellet i størst grad dreier seg om brukerinteresser i fjorden, og opplevelsen av vassdraget sett fra fjorden. Fjorden er svært tilgjengelig for fritidsbåter og kajakk. Segadal er også tilrettelagt for ilandstigning fra båt, i motsetning til de steile fjellene på motsatt side.

Fjorden vil etter NVEs syn endre karakter og dette vil få negative følger for brukere av Jøsenfjorden. Søker har uttalt at tunnel hele veien ned ikke er aktuelt da det vil bli for kostbart. NVE mener at selv med tunnel vil en måtte slippe en minste vannføring med en størrelse som er urealistisk for gjennomføringen av prosjektet, skal det ha en avbøtende effekt på de negative konsekvensene for landskapet. Vi har på bakgrunn av søkers holdning til tunnelalternativ og nødvendig størrelse på minste vannføring ikke vurdert dette alternativet nærmere.

NVE vil i denne sammenheng vise til OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007). I disse er vassdraget som opplevelsesverdi for friluftslivet trukket fram som en sentral problemstilling i forhold til konflikt mellom utøvelsen av friluftsliv og småkraftutbygging. Videre fremgår det av retningslinjene at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av dominerende landskapselementer, for eksempel fosser i fossefjordlandskap, bør unngås. Omsøkt tiltak er etter NVEs skjønn i strid med disse retningslinjene.

Tiltaket vil redusere inngrepsfrie naturområder (INON) sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) i Hjelmeland med 2,4 km². Hjelmeland har fortsatt en del (30 %) gjenværende INON-områder i denne kategorien. Tiltaket vil ikke påvirke statusen til INON sone 1 (3- 5 km fra tyngre tekniske inngrep) eller villmarkspregete områder (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep). NVE har derfor ikke kartlagt bortfallet av et begrenset INON-område avgjørende vekt i vår vurdering.

Naturens mangfold

Naturmangfoldrapporten konkluderer med at tiltaket samlet har liten til middels konsekvens for biologisk mangfold og verneverdier (terrestrisk miljø). Det er ikke funnet viktige naturtyper eller rødlistearter som blir berørt av utbyggingen. Det er registrert en naturbeitemark (verdi B) i området, men denne vurderes i miljørapporten til å ha mistet sin verdi grunnet gjengroing. Av rødlistearter er det funnet alm og ask i området, men disse blir ikke berørt av utbyggingen. Segadalsåna er ikke anadrom. Det finnes muligens en tynn bestand av bekkørret i den berørte elvestrekningen. Det er påvist ørret i Vassdalsvatnet. I elva som har utløp i Vassdalsvatnet ble det observert mye ørretyngel og området her fungerer sannsynligvis som gyte- og oppvekstområde for yngelen. Substratet her var finere enn i Segadalsåna. Her er det også funnet at det vokser stedvis kjølelvmose. Det er ikke søkt om regulering av Vassdalsvatnet. Tiltaket vil derfor ikke ha betydning for naturmangfoldet i vannet eller innløpsbekken.

Tiltaket vil heller ikke berøre den registrerte naturbeitemarka. Utover konsekvensene for landskap, som vi har vurdert mer utdypende i forrige delkapittel, mener NVE tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for naturmangfoldet.

NVEs vurdering av tiltaket opp mot de aktuelle paragrafene i naturmangfoldloven.

Forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer § 4

Målet inneholder både et kvantitativt og kvalitativt element ved at antallet naturtyper og økosystemer skal opprettholdes og at de skal ivareta arts mangfold, prosesser og produktivitet så langt det anses rimelig.

NVEs vurdering er at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er karlagt som utvalgte naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn trivielle vegetasjonstyper og naturtyper. Det er påvist en slåtteeng med verdi B i naturbase, som konsulentene nedvurderer. Denne vil uansett ikke bli direkte berørt av det tekniske inngrepet, så NVE mener at en ev. utbygging kan gjennomføres uten at det kommer i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper

Forvaltningsmål for arter § 5

Forvaltningsmålet for arter tilsier at det er et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Artenes økologiske funksjonsområder skal også ivaretas så langt det er nødvendig for å nå målet.

NVEs vurdering er igjen at truede og/eller sårbare arter bør vektlegges sterkere enn trivielle arter med livskraftige bestander. Som nevnt tidligere i denne drøftingen så er det registrert alm og ask i området, men de foreliggende planene vil med stor sannsynlighet ikke påvirke de nevnte artene negativt.

Kunnskapsgrunnlaget § 8 og føre-var-prinsippet § 9

Det følger av § 8 første ledd i naturmangfoldloven at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 8 er en konkretisering av og et supplement til forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Føre-var-prinsippet ses i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget og kommer til anvendelse der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkninger av tiltaket i tillegg til det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Det er imidlertid ikke krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade vil inntre.

I forbindelse med søknaden er det levert en rapport der naturmangfoldet i influensområdet er kartlagt. Rapporten følger NVEs veileder 3/2007 om kartlegging av biologisk mangfold og er utført av Multiconsult. Rapporten er oppdatert etter ny rødliste (2010). NVE har vært inne på Direktoratet for naturforvaltnings naturbase og artskart 07.12.2011 og har ikke funnet nye registreringer.

Fylkesmannen uttaler at naturmangfoldet ikke er tilstrekkelig utredet og at den er faglig inkonsekvent. Noe av det de peker på er listet opp under.

- hvor mye generell kunnskap er tatt med i rapporten og i hvor stor grad er denne generelle kunnskapen konkretisert til artsnivå?
- Stiller spørsmålstegn ved beskrivelsen av skogfagermose og blanksåtemose som en triviell art i Rogaland.
- Mener vurderingen av det trangeste og mest skyggefulle partiet langs elva synes faglig tvilsom.
- Stiller spørsmålstegn ved at kunnskapsgrunnlaget kan være middels til godt når det ikke er gjennomført naturtypekartlegging i Segadal.

- Mener flere av artene som er listet opp bakerst burde vært omtalt i rapporten, blant annet Blanksåtemose og at sleivmosearten som ble funnet burde vært artsbestemt, da de fleste av disse er relativt sjeldne i fylket

Multiconsult har besvart henvendelsen (kan leses i sin helhet lenger foran), og NVE mener de har oppklart de uklarheter som blir pekt på i tilstrekkelig grad og vi har derfor ikke bedt om tilleggsundersøkelser. Det er ikke gjort registreringer av rødlistearter eller naturtyper som skulle tilsi funn av rødlistearter.

NVE mener kartleggingen av det biologiske mangfoldet med senere presiseringer er tilstrekkelig for å fatte vedtak. Vi mener kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt og dermed kommer heller ikke § 9, føre-var-prinsippet, til anvendelse.

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep. Når det gjelder det biologiske mangfoldet mener vi at nml § 10 ikke kommer til anvendelse i denne saken. Når det gjelder landskap viser vi til vår vurdering i delkapitlet *samlet belastning*.

Samlet belastning

Gjennom konsesjonsbehandlingen har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Dette kommer klart fram i forarbeidene til vannressursloven (Ot.prp. nr. 39, 1998-99, s. 105) og OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007). Det samme følger av nml § 10, om økosystemtilnærming og samlet belastning, omtalt over.

Samlet belastning defineres i retningslinjene som *de samlede konsekvenser av flere små vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område, eller de systematiske virkninger små kraftanlegg har på et tema innenfor et større geografisk område*. Tema som vurderes i denne sammenheng kan være landskap, friluftsliv eller biologisk mangfold.

Selv om hvert enkelt utbyggingsprosjekt i mange tilfeller kan ha relativt små eller begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, så kan de samlede konsekvensene av flere slike prosjekter innen samme område få store og utilsiktede konsekvenser. Metoder for vurdering av sumvirkninger av flere tiltak innen et definert geografisk område er svakt utviklet. Ved vurdering av de enkeltvis prosjektene forsøker NVE likevel å se disse i sammenheng.

Rogaland er et fylke preget av flere større og mange små kraftutbygginger. I fjordene nord i Rogaland er de fleste større vassdrag berørt av større utbygginger. I Hjelmeland nevnes Årdal/Lysebotn og Ulla/Førre. I tillegg er flere av de mindre vassdragene kraftig utbygd av småkraftverk.

Ulla Førre utbyggingen har berørt flere av vassdragene som drenerer ned til Jøsenfjorden, spesielt er områdene innerst i fjorden preget av utbyggingen. Segadalsåna er et av de få større vassdrag som har utløp i Jøsenfjorden og hvor nedbørfeltet er uregulert. Vassdraget ligger for lavt til at det var aktuelt å ta inn i Ulla Førre-utbyggingen. Lenger ut i fjorden ligger det vernede Vormå-vassdraget helt ned til fjorden. Utløpet er imidlertid av en helt annen karakter enn Segadalsåna. Det er slakt og munner ut i et elvedelta inne i en vik. Segadalsåna er derfor den eneste gjenværende større vassdrag, hvor utløpet er et markert blikkfang.

Stavanger turistforening mener at Rogaland fylke og Hjelmeland kommune har ofret mye natur til fordel for kraftutbygging, og nevner Ulla Førre og Årdal/Lysebotn, i tillegg til flere mindre kraftverk

som er bygget de siste åra. De viser også til at Segadalsåna er et av de få urørte, større vassdrag som renner fra fjell til fjord i Rogaland. Videre mener de at reduksjonen av INON har negative virkninger for friluftslivet og at inngrepsfrie områder vil få større verdi for friluftslivet i fremtiden. Fylkesmannen i Rogaland uttaler at *Segadalsvassdraget representerer et inntakt, urørt vassdrag i et område som er sterkt påvirket av tidligere kraftutbygginger. Vassdraget ligger som en kile mellom de regulerte vassdragene Ulla og Førre*. De mener videre at summen av inngrep, tørrlegging og tap av INON-områder representerer et for stort teknisk inngrep i forhold til produksjon.

Etter NVEs syn er det først og fremst Segadalsåna som landskapselement som er tema i forbindelse med vurderingen av den samlede belastningen. I Jøsenfjorden er det ingen gjenværende fosser som kan sammenlignes. Bortføring av vann vil etter NVEs syn endre landskapsrommet i Jøsenfjorden. I OEDs retningslinjer står det at *inngrep som kan gi uheldige sumvirkninger og som kan påvirke totalopplevelsen av fjordlandskapet (landskapsrommet) negativt bør i hovedsak unngås*. Etter NVEs syn vil en utbygging i Segadalsåna være i strid med retningslinjene.

Andre forhold

Endre Gjil og Olav R. Hauge er naboer av tiltaket. De påpeker at de har rett til kvernhus, sag på Savika og rett til vatn på disse. I tillegg mener de planene om linje og kabel, som vil gå over felles utmark og delvis over separat innmark, er for lite detaljert. NVE tar ikke med privatrettslige forhold i vurderingen, men forutsetter disse avklart før ev. byggestart.

Videre mener de at et brev sendt til kommunen fra tiltakshaverne gir opplysninger til kommunen som er uriktige. Vi forholder oss til den uttalelsen kommunen har kommet med på bakgrunn av den søknaden vi har sendt på høring. Beslutningsprosessene i kommunen er ikke en del av vår vurdering.

Oppsummering

Segadal kraft as (SUS) er søker og vil med en utbygging etter foreliggende planer etablere et småkraftverk. Kraftverksutbyggingen vil gi positive ringvirkninger gjennom økt lokal næringsaktivitet, særlig i anleggsfasen, og gjennom lokal verdiskapning.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 12,2 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De siste to årene har NVE klarert om lag 1,3 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil også gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

NVE mener de negative konsekvensene i hovedsak er knyttet til vassdragets verdi som et markert landskapselement i Jøsenfjorden, samt fraføring av vann i et av få gjenværende større uberørte vassdrag ned mot fjorden i området. Elva deler seg i to ned mot fjorden. Her går begge løp i markerte fosser og stryk og elva er derfor med på å forme landskapet i Jøsenfjorden. En utbygging vil etter NVEs syn ødelegge landskapskvalitetene ved å fraføre alt vannet fra et av løpene og at det vil gå minstevannføring i det andre store deler av året. Slipp av minstevannføring vil ikke bidra til å opprettholde elva som landskapselement. I tillegg kommer det tekniske inngrepet ved blant annet anleggsvei og rørgate som vil gi varige, synlige inngrep svært eksponert mot fjorden i et stort landskapsrom.

Tiltaksområdet inngår i landskapsområdet Førre med Førrejuvet i kartleggingen 'vakre landskap i Rogaland' (Rogaland fylkeskommune). Dette landskapsområdet er beskrevet som et landskap med regional verdi. Av verdier som trekkes fram er blant annet kulturlandskapet mot den vilde naturen og at det er få større tekniske inngrep i fjordbunnen. Vi viser i den sammenheng til OEDs retningslinjer for små kraftverk (juni 2007) hvor det går fram at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås. NVE mener fraføring av vann og det tekniske inngrepet varig vil endre opplevelsen av landskapet. Konsekvensene vil etter vårt syn ikke være mulig å avbøte. Vi mener derfor tiltaket er i strid med retningslinjene.

Selv om tiltaket vil gi positive virkninger gjennom noe økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning, mener NVE at disse fordelene ikke oppveier de nevnte ulempene. NVE mener at konsekvensene ved bygging av kraftverket vil være store for landskapsrommet i Jøsenfjorden og opplevelsesverdien her.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger ulempene for allmenne og private interesser. Ulempene står etter vårt syn ikke i forhold til kraftproduksjonen på ca. 12 GWh/år som kraftverket vil gi etter foreliggende planer, eller øvrige positive effekter av en utbygging. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt og konsesjon til Segadal kraftverk kan ikke gis.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.